

3.5

NATUR OG MILJØ

3.5.1 NATUR, LANDSKAB OG FRILUFTSLIV

Byrådet har vedtaget en Naturpolitik, som beskriver visionerne for naturen, landskabet og friluftsliv i Guldborgsund Kommune.

Byrådet vil arbejde for,

- at bevare, udvikle og pleje vores natur og landskaber og at genskabe levesteder for hjemmehørende dyr og planter, så naturen og landskaberne fremover bliver et aktiv for borgere og turister i Guldborgsund Kommune,
- at synliggøre vore prioriteringer og arbejde for en bæredygtig udvikling i et samspil med borgere og organisationer,
- at kommunen påtager sig ansvaret for den biologiske mangfoldighed, og at vi vil beskytte sjældne og truede arter og bevaringskrævende naturtyper,
- at pleje og bevare forskellige naturområder, så vi fortsat kan værne om det unikke og autentiske, deriblandt hjemmehørende dyr og planter,
- at værne om de landskabsværdier, der bl.a. knytter sig til herregårdslandskaber og andre vigtige kulturskabte landskabstyper og -elementer,
- at skabe blå og grønne korridorer, hvor naturen kan brede sig, og hvor vi kan færdes på naturens præmisser,
- at skabe forståelse og glæde for naturen gennem oplevelser, da naturen er central for menneskers livskvalitet.

NATUREN

Guldborgsund Kommunes landbrugsjorder er blandt landets bedste, hvilket betyder, at kommunen forholdsvis har et af de største intensivt dyrkede landbrugsarealer. Omvendt betyder det, at Guldborgsund er en kommune, der i forhold til sit areal har de færreste arealer med beskyttet natur i Danmark. Dette skal ses i lyset af, at Danmark i forvejen er et af de lande i Europa, der forholdsvis har det største

opdyrkede areal og dermed er et af de lande, der har det mindste areal med beskyttet natur.

For at skabe mulighed for en varieret natur og fx flere friluftsmuligheder arbejder Guldborgsund Kommune løbende på at genskabe, pleje og udvikle naturen gennem en prioritering af egne naturforvaltningsmidler, således at vi får mest natur for de forholdsvis begrænsede midler, vi har til rådighed. Derudover søger vi løbende økonomiske midler i puljer og støtteordninger under EU, Region Sjælland samt øvrige relevante fonde mv. i Danmark, for at supplere naturforvaltningsmidlerne. Kommunen har allerede fået tildelt mange økonomiske midler, hvilket medvirker til, at vi får endnu mere natur og flere faciliteter til naturtiltag og rekreative aktiviteter end, hvis vi blot havde haft vores "egne" midler.

I december 2011 udsendte staten Natura 2000-planer for samtlige Natura 2000-områder i Danmark. Disse statslige Natura 2000-planer indeholder en række mål for naturtilstanden indenfor Natura 2000-områderne. Med udgangspunkt i disse statslige mål for naturtilstanden har kommunerne udarbejdet Natura 2000-handleplaner, der skal beskrive, hvordan man opretholder en gunstig bevaringsstatus for de udpegede naturtyper og arter i den planperiode, der løber frem til 2015.

Natura 2000-handleplanerne blev vedtaget af byrådet i november 2012. For hvert Natura 2000-område har kommunen udarbejdet en handleplan, der også indeholder initiativer som fx pleje, ekstensivering af drift, naturgenopretning mv. Handleplanernes initiativer er således målrettet i forhold til Natura 2000-områderne samt i nødvendigt omfang områder udenfor. Guldborgsund Kommune finder, at Natura 2000-planerne er et godt tiltag, hvis de kan fungere sammen med aktiviteter indenfor sundhed, turisme, lokalt erhvervsliv mv. i respekt for og i dialog med lodsejerne.

Guldborgsund Kommune forventer derfor, at der etableres forretningsmæssige attraktive støtteordninger og initiativer, der fremmer lokale aktiviteter i Natura 2000-områderne. Da økonomien er altafgørende for lodsejernes medvirken, er det væsentligt med fordelagtige tilskudsordninger, da den kommunale økonomi

ikke alene kan løfte opgaven.

Alle kommunens initiativer i form af pleje, naturgenopretning mv. iværksættes i dialog med lodsejerne, hvilket betyder, at lodsejerne udelukkende deltager, hvis de selv ønsker det. I alle tiltag arbejder kommunen på bl.a. at etablere rekreative muligheder for friluftslivet til glæde for egne borgere men også for turister.

LANDSKABET

Landskaberne og landskabskiler mellem byerne har stor betydning for oplevelsen af forskellen mellem land og by, og nærheden til værdifulde landskaber og smuk natur er af stor betydning for både større og mindre bysamfund. Samtidig indebærer den øgede interesse for kvalitet i omgivelserne et stigende pres på attraktivt og markant beliggende naturarealer uden for byerne.

Landskabet i Guldborgsund Kommune er karakteriseret ved store landbrugsarealer, skove, store områder med afvandede lavbundsarealer og en lang kystlinje med både kystskrænter og lavvandede, beskyttede områder. Disse værdifulde og karakteristiske landskabselementer ønskes bevaret og udviklet, og forandringer i det åbne land skal derfor ske i respekt for den karakter og kvalitet, der knytter sig til landskaberne. Landskabselementerne kan være større eller mindre i udstrækning, og nogle kan strække sig over kommunegrænser. Guldborgsund samarbejder derfor med vores nabokommuner, så varetagelsen af bevaringsværdierne i landskabet koordineres.

Fx er Naturpark Maribosøerne beliggende midt på Lolland, i Lolland og Guldborgsund Kommune. Maribosøerne er et særdeles værdifuldt naturområde, da det er det eneste søområde i Danmark, som ud over at være fredet også er vildtreservat samt udpeget som Natura 2000-område (internationalt naturbeskyttelsesområde). Guldborgsund Kommune og Lolland Kommune har i samarbejde med Brugerrådet for Naturpark Maribosøerne gennemført et omfattende arbejde, der har resulteret i, at Naturpark Maribosøerne, som den første naturpark i Danmark, er blevet certificeret med "Charter for bæredygtig turisme" under Europarc Federation i efteråret 2012.

Det indebærer bl.a., at der er fokus på varetagelsen af naturinteresser samtidig med, at det lokale erhvervsliv udvikles og bakkes op side om side med, at man søger at forbedre mulighederne for turisme. I forbindelse med arbejdet er muligheder for rekreative oplevelser også blevet øget gennem forbedring af skiltning, stier og støttepunkter.

Der er etableret en forening omkring "Naturområde Guldborgsund", hvis hovedformål er at sætte fokus på sundets natur og kulturmiljø. Fokus er også at anvende området til rekreative formål under hensyn til natur-, miljø- og erhvervsmæssige interesser. Arbejdet skal foregå i et frivilligt samarbejde med lodsejere, brugergrupper, interesse- og turistorganisationer mv. Arbejdet med Naturområde Guldborgsund drejer sig konkret om at sikre en prioriteret, målrettet og løbende udvikling af naturområdet i og omkring Guldborgsund, der resulterer i en øget benyttelse af naturen,

uden at denne tager skade; at skabe opmærksomhed om Lolland-Falsters naturperler og arbejde for en synergieffekt, der er til gavn for, natur, kulturmiljø, lokalbefolkning, erhvervsliv og Kommune, samt at respektere den traditionelle brug af området og medvirke til en nuanceret formidling.

Guldborgsund Kommune støtter etableringen af foreningen og arbejdet hermed med henblik på koordination og udvikling i et frivilligt samarbejde med lodsejere, brugergrupper og interesseorganisationer, turistorganisationer m.v.

Skovene udgør i dag kun 13,5 % af kommunens areal. Skovene er et meget vigtigt element i såvel den biologiske mangfoldighed, spredning af dyr og planter samt i vores friluftsliv. For at øge skovarealet er der fastholdt skovrejsningsområder i tilknytning til byerne. Hvis der rejses skov her, vil mulighederne for bynært friluftsliv og den biologiske mangfoldighed øges.

FRILUFTSLIVET

Guldborgsund Kommune har mange herlighedsværdier at byde på i forbindelse med friluftsliv; en smuk natur, smukke landskaber og talrige kulturseværdigheder. Særligt kendetegnende er den lange kyststrækning langs Falsters østkyst og Guldborgsund mellem Lolland og Falster, men også skovene, herregårdslandskabet og fortidsminderne er karakteristiske elementer i landskabet.

Forståelsen for værdien af en smuk og varieret natur og et rent miljø kommer bedst gennem egne oplevelser. Derudover har naturoplevelser en helbredende effekt. Muligheder for friluftsliv er derfor både vigtige for sundhed og livskvalitet og for forståelsen af at beskytte naturen og landskabet.

Kommunen har derfor etableret en naturvejlederordning og ansat en naturvejleder, der tilbyder borgere og turister mange og forskelligartede ture og aktiviteter i naturen – såvel til lands som til vands.

Derudover arbejder kommunen vedvarende på i samarbejde med lodsejerne at udbygge stisystemer, støttepunkter, primitive lejrpladser og skiltning, hvor det er muligt, så der dannes endnu flere muligheder for naturbaserede fritidsaktiviteter til glæde for borgere og turister.

3.5.2 KLIMA, BÆREDYGTIGHED OG TILPASNINGER

KLIMA & BÆREDYGTIG UDVIKLING

Byrådet har vedtaget en Klimaplan, som beskriver visioner og målsætninger for at bidrage til at reducere de globale udledninger af drivhusgasser. Som minimum vil kommunen opfylde de nationale og internationale mål, og vil derfor arbejde for at reducere udledningen fra kommunens samlede areal i forhold til 2008 med:

- 20 % pr. borger i 2020 og 30 % i 2030.